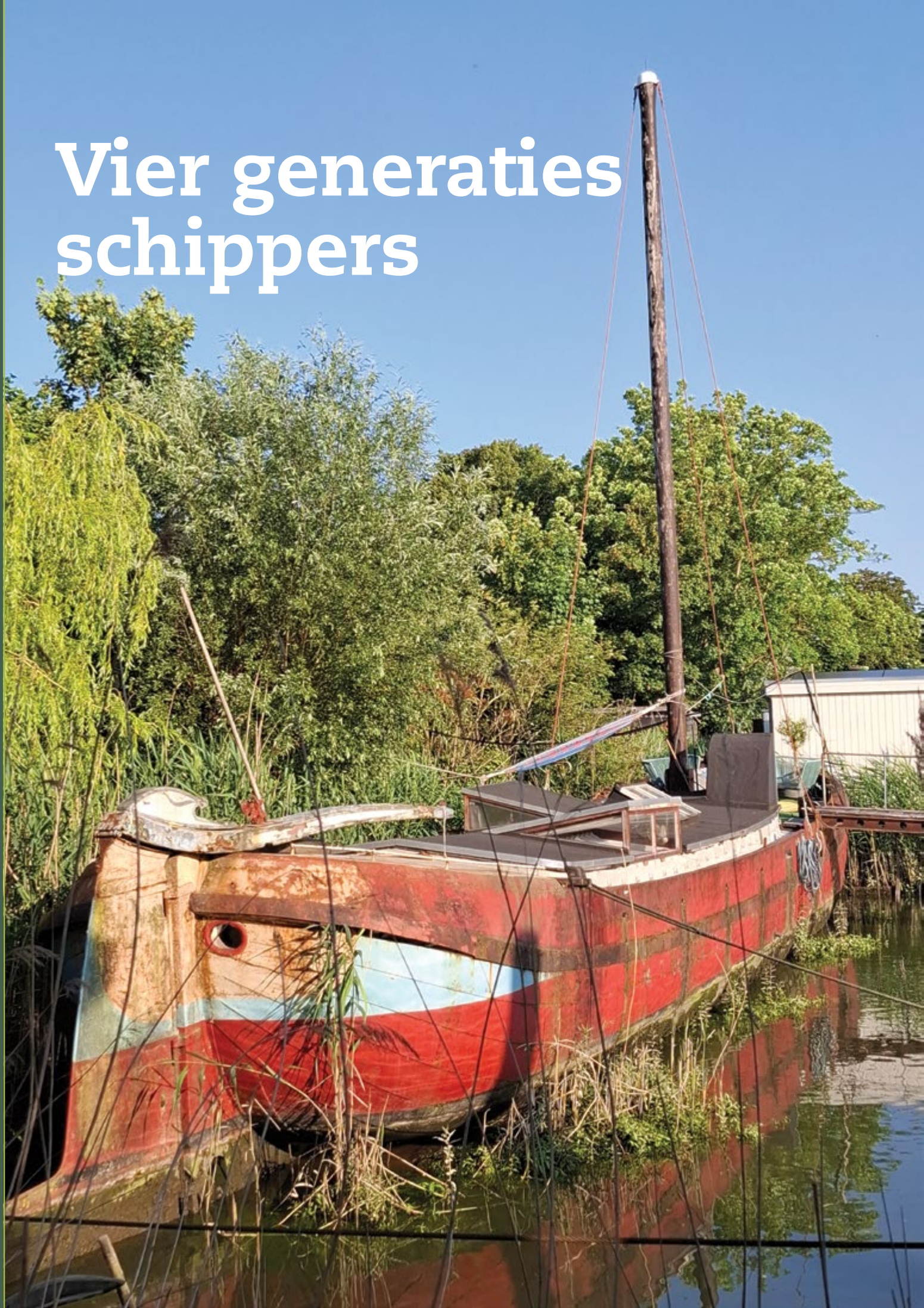

Vier generaties schippers

Al meer dan 100 jaar liggen er scheepjes in de Stormpolder. En nog steeds. Eén daarvan is een tjalkje uit 1885, de Avontuur. Mijn opa, Christiaan Willem Schouten, heeft dit scheepje gekocht in 1916 toen hij trouwde met mijn oma. Het schip had toen nog geen motor, deze heeft hij er later bij de werf laten inbouwen. Deze originele eerste motor staat er nog steeds in, en ook het roefje waar zij in woonden is nog steeds origineel. Hoe is het mogelijk dat zij in dat kleine ieniemienie roefje met hun kindjes hebben gewoond, achterin het scheepje waarmee ze hun brood verdienden.

Door Marja Christe

Ik zal bij het begin beginnen. Mijn opa is geboren in 1896, als zoon van een klompenmaker. Hun dijkhuisje keek uit over de IJssel. Hij vond het prachtig als de, toen nog zeilende, schepen voorbij kwamen. Hij raakte niet uitgekeken. En omdat in het klompen maken geen toekomst meer zat is hij gaan varen als schippersknecht.

Op het water heeft hij mijn oma ontmoet. Zij was de dochter van een schipper en was gewend aan het harde, maar ook het ook zo mooie vrije leven. Samen hebben zij, toen zij trouwden in 1916, een scheepje gekocht met de Stormpolder als thuisbasis.

ZWAAR WERK

Toen ik de verhalen hoorde, kon ik mij nauwelijks voorstellen hoe zij hebben geleefd. Geen elektriciteit, koken op kolen en nauwelijks verwarming. Soms weken van huis om al zeilend op de plaats van bestemming te komen, hun vracht op te halen en weer aan de andere kant van het land weg te brengen. Als zij aan het zeilen waren mochten de kindjes niet beneden in het roefje blijven en zaten zij, al knikkebollend, ook boven. De jongste sliep dan in een stijfselkistje op het dek. Mocht er een ongeluk gebeuren met het scheepje, dan waren de kinderen aan dek en was de kans op verdrinking kleiner.

Ook vrachtjes van Maastricht naar Enkhuizen staan door mijn opa beschreven (in het boek De laatste echte schippers, geschreven door Hylke Speerstra), waarbij hij met zijn kleine scheepje de Zuiderzee over moest. Bij slecht zicht, als het donker was of

Het originele roefje en de motor van de Avontuur

regende, stond mijn oma op het voordek op de uitkijk en als het mistig was stond zij daar met een bel. Ook het laden en lossen was super zwaar. Laden met de kruiwagen of zware zakken en dan tig keer het laadruim in- en uitklauteren, vaak over smalle loopbruggetjes.

De 4 schepen van de familie Schouten heetten (na de Avontuur):

- De Lena; zo heette mijn oma (daar voer oom Engel mee, hij is in 2017 overleden)
- De Adwilma: vernoemd naar de 3 dochters van mijn opa: Adriana, Wil en Maartje (daar voer oom Piet mee)
- De Marja: Hier voer mijn vader mee (overleden in 2016). Dit schip is 1961 gekocht door mijn opa, net nadat ik was geboren. Mijn vader, mega trots wilde heel graag dat dit scheepje De Marja werd genoemd.
- De Christiaan Willem is in 1983 gekocht. Mijn opa, toen 87, was super trots natuurlijk dat het schip naar hem vernoemd werd.

Baggeren met de giek van de Adwilma, het schip waar oom Piet mee voer. Het schip werd in 1923 gebouwd bij scheepswerf Fortuna in Gorinchem, Afmetingen 30,25 x 5,29 x 1,98 meter. Tonnage 151. Het schip werd 1955 gekocht door de familie Schouten.

De werkzaamheden van het bedrijf veranderden in de loop der jaren. Het was een zand- en grindhandel geworden. Met hun scheepjes hielpen ze de rivieren op diepte te houden door 's morgens vroeg een vrachtje zand te baggeren en dit zand in de middag weer te lossen. Eerst met de beugel en later met de mast en giek. Baklopen heette dat. En dat zes dagen in de week.

BETERE TIJDEN

Maar tijden veranderen (gelukkig), er kwam een motor en het leven aan boord werd ook steeds

beter. Inmiddels was het bedrijf uitgebreid en had mijn opa drie schepen. Drie van zijn zonen hebben het bedrijf voortgezet. Voor alle drie de zonen een schip. Eén van die zonen is vrijgezel gebleven en de andere twee zonen waren getrouwd. Maar die twee getrouwde zonen kregen alleen dochters en hadden dus geen opvolgers... Op de twee schepen werden matrozen aangesteld. Op het schip van de vrijgezelle zoon heeft mijn opa tot ver na zijn tachtigste verjaardag als matroos meegevaren. Hij kon het niet laten. De administratie (nog aanwezig) heeft hij ook altijd keurig zelf bijgehouden.

Eén van de zonen die het bedrijf heeft voortgezet was mijn vader. Toen mijn moeder in beeld kwam had mijn vader al drie van die scheepjes. Samen

met mijn vader, moeder en zusje heb ik altijd in een huis aan de wal gewoond en mijn vader was gelukkig iedere avond gewoon thuis. Mijn moeder had haar eigen werk en een druk sociaal leven. Op zijn 57e kreeg mijn vader aan boord een ongeluk en voor iedereen volkomen onverwacht (ook voor mij) bood mijn man aan het werk van mijn vader over te nemen. En, je raadt het al, ondanks dat hij nog nooit had gevaren, is hij nooit meer terug naar zijn oude werk gegaan. Mijn vader en opa beretrots natuurlijk!

Christiaan Willem Schouten met zijn achterkleinkinderen John en Tim

Wij hebben twee zonen. Al vanaf hun prille jeugd heb ik af en toe met de kids een dagje met mijn man meegevaren, wat zij geweldig vonden. En in hun schooltijd, gingen ze in de vakanties natuurlijk ook zeer geregeld met papa mee.

DE VIERDE GENERATIE

Het zand baggeren ging over. Er kwamen allerlei andere afwisselende maritieme werkzaamheden. Zo kwam er ook een kraanschip. Het kraanschip hebben we de 'Christiaan Willem' genoemd, naar mijn opa, die ruim honderd jaar geleden de zaak is begonnen. Trots dat hij was. Toen mijn man over zijn pensioen ging nadenken, hebben wij gevraagd of de oudste soms zin had het kraanschip over te nemen. Het antwoord was 'ja'.

Mijn vader heeft nog net meegekregen dat wederom de zaak werd voortgezet. Hoe mooi is dat...

Nog steeds, sinds 1919, liggen de schepen in de Stormpolder. Het huidige kraanschip de Christiaan Willem, maar ook het scheepje van mijn opa, de Avontuur uit 1885 en de Adwilma.

De Christiaan Willem werd in 1983 gekocht en wordt nu door de vierde generatie Schouten gevaren. Het schip is in 1951 gebouwd bij de Rheinwerft te Duisburg. 37,96 x 6,58 x 2,32 meter. Tonnage 281 met een 240 PK GM motor.

Lossen van de Marja bij C. Heuvelman. Het schip werd gebouwd bij Smit & de Jong in IJsselmonde. Het schip mat 30 x 5,49 x 210 meter en woog 196 ton. De familie Schouten kocht het schip in 1961. De Marja is in 1988 gesloopt.

